

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Oculus, Hoc Est: Fvndamentvm Opticvm

Scheiner, Christoph

Freiburg i. B., 1621

Cap. XII. Quomodo secandus Oculus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71258](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71258)

DISSECTIO OCULI.

CAPVT XII.

VT æquo multorum sciendi desiderio nonnihil gratificer, ardentemq; sitim aliquantis per restinguam, & veritatis tot acquiram testes, quot cordatos lectores, modum dissecan- di oculi pro re nata fidelissimè pandam; pro re nata, inquã, quan- tum nimirum ad scopum nostrum attingendum est satis: accura- tas enim Medicorum vigilias & exquisitas Physicorum industrias ipsis relinquimus, nobis satis est numerum, magnitudinem, figu- ram, situm, perspicuitatem, densitatem, & similia de partibus ocu- li indagare, vt ex his reliqua venemur, quæ vt quiuis proprio Mar- te assequatur, modum oculi partiendi, pro virili pando.

Instrumenta nec multa nec pretiosa exigo. Cattellos scri- ptorios, aut similes acie singulari ad hoc aptatos. Etenim si vel mi- nimuta hebescant, tunicam duram & Corneam vix cum aliquo fructu domabis, ob contumacissimum vtriusque lentorem. De- inde acus tam liberam quam ligneis manubrijs immittas bene lon- gas in promptu oportet esse. illis fila inducimus vbi necessum est, quibus prominentes oculi partes opportune vinciamus atque re- ligemus; his transfixas tenemus aut trahimus quo lubet. Cætera instrumenta praxis ipsa & veritatis indispiscendæ ardor pulcherri- mè suggeret.

Hoc insuper in genere præmonendum, præstare vna oculi sectione aliquid certi accurate & seorsim prosequi, quàm omnia vel nimis multa simul. Parum enim solidi assequetur, qui omnia tumultuariè aggreditur; at qui singula successiue lustrat, laboris fructum amplissimum feret. Sic enim ex singularum partium intima excussione, totius oculi recondita & rara cognitio resul- tabit. Accessurus ergo ad oculi sectionem, vnam partem, tunicã, verbi gratia, Corneam ex professo rimaberis, reliquis veluti per transennam aspectis,

Oculus etiam assumi potest animalis perfectioris quilibet, nam ad institutũ nostrum quicumque aptus est. Certissimũ enim

est, eandem specie partem visionis organum esse in oculo humano, quæ sit in taurino aut equino. Si ergo ex vno videndi sedē indago, in omni promo. Quare tametsi humanus oculus sit præoptandus ob eminentiam, bouinus tamen, ob commoditatem, quam magnitudine sua adfert, tyroni est habilior. Neque hoc alienum est ab anatomica Medicorum praxi, vt videre est apud Aquapendentium, qui plurimorum brutorum oculos examinatos ob oculos ponit.

Secatur autem oculus vel crudus, vel aqua calida nonnihil constipatus. Nam licet elixatio plena ipsum huic rei inutilem reddat, mersus tamen in feruentem, tunicis discernendis adaptatur. Quia calor glutinosa vincula resoluit, partesq; dissimiles in conspectum dat, &c.

Crudus oculus, aut humidus aut exsiccatus solet inspici. Hic tunicas crassiores, Processus ciliares & humorem Crystallinum inter ipsos pendulum affabre prodit, Humectatus aut vegetus est & adhuc quasi spirans, aut exoletus; hic solis tunicis & quidem crassioribus examinandis inseruit, nam humores fluxu temporis exhalant, aut contrahuntur. Oculus ergo recenter exemptus, huic negotio est opportunissimus, quia omnes & singulas partes vegetas & illibatas offert: cuius incisio, variè pro ratione portionis inspiciendæ adornatur.

Nam si humoris, exempli causa, Aquei copiam mensurare velis, concides tunicam Corneam, omnibus alijs intactis, & effluentem laticem vasculo ad id præparato excipies. Si humoris vel Crystallini vel Vitrei magnitudinem exoptes, Aqueo exempto, ampliabis fissuram in Cornea factam, vel à dorso iuxta nervum Opticum, aut ex latere per Processus ciliares tunicas dissecabis, ambosque humores dextrè in vasculum conueniens exprimes.

Si tunicas oculi celebriores, cuiusmodi sunt Cornea, Vuca Sclerodes, Choroides, Retinaq; inspicere desideras; duplici id potissimum sectione assequeris, altera transuersa secundum Corneæ & Scleroticæ confinium, ita vt processuum ciliarium anterior facies ab interiore, & Aranea antica à postica diuidatur, humore
Cry-

Crystallino per medium secto; tunc enim excussis humoribus, tunicae secundum superficies concavas perbellè apparent. Et Retina quidem Choroidi insidens, hæc Sclerotica, ut patet, si vna post alteram auferatur. Sic in anteriore parte elucebit Vuca & Cornea, &c. Sed quia hic incidendi modus & lubricus est, & tunicarum nexum communem apud processus ciliares rumpit, humoresq; gratis effundit; idcirco altera incisio, quæ à dorso oculi, iuxta neruum Opticum instruitur omnium præstantissima videtur. in qua illud cauendum, ne tunica Cornea deorsum propendens duriter in subiectum corpus incumbat aut prematur; ego aut filo aut acu transfixas Sclerodis, certis locis membranas ita illigavi, ut oculum in aëre vel inter digitos alterius pendulum secarem.

Musculis igitur, & membranulis adiacentibus, frustrulis carneis & adipe omni diligenter abrais, habebis id quod propriè oculus nuncupatur, quodque ex neruo optico potissimum excreuit, bulbum nimirum talem, qualem cap. 9. descripsi. Hunc à dorso, secus neruum opticum cultello lentè & cautè incidetis eo vsque, dum per vulnus tunicae Scleroticae inflictum, partemque sensim diuulsam & hiantem, superficies nigra compareat, quæ est tunicae Choroidis conuexitas. Quam circumcirca dissecta & abstracta leniter Sclerotica, vsque ad Iridem denudabis, & simul fibras & alia istarum tunicarum ligamenta rimaberis. Postea eadem dexteritate, initio ad neruum facto, Choroidem multo cautissimè scindes, versusq; processus ciliares mollissimè auelles, ne subtus expansam Retinam vilo modo laceres: tenerrima quippe est, & omnis asperioris contactus impatiens. quo facto ipsam cum suis venulis, & radios circa Crystallinū humorem pectinibus cōtemplaberis, & seu Araneæ, seu. Processuum ciliarium extremitati concretā luculentissimè animaduertes; neq; enim nisi rupta, aut cultello abrasa inde auelli potest; imo si neruo optico eandem eleues, Vitreum humorem secum attollit, quod neuiquam faceret, si contigua tantū esset ad Processus ciliares. Quos penes si cultello circumcidas Retinam, neruoq; optico eandem attollas, mox Vitreum humorem conspectui permittit; quem etiā deteges, si Re-

tinam à neruo versus Processus aliarum tunicarum more reuoluas; quo iterum manifestissimè eius cum Aranea continuationem vel ipsis oculis cernes; dependet enim; neque nisi violenter auulsa decidit, &c.

Iam si hoc modo sectum oculum inuertas, vt humor Vitreus vna cum Crystallino deorsum pendeat, neuter excidet, ex quo amborum mutuas cum Processibus colligationes agnoscas. Quod si à fronte Corneam digito nonnihil introrsus premas, exprimes ambos, quo voles humores, tum licebit examinare communes omnium tunicarum cum Processibus ciliaribus connectiones, & quomodo Processus ciliares parietem interstitem agunt, inter patentem & latentem oculi sinum. Examinabis etiã mutuas humoris Crystallini & Vitrei necessitudines, eorumque tunicellas indagabis.

Quod si oculum integrum vegetum dextrè secundum axem & neruum opticum secueris, (id quod ego sæpissimè feci) talem omnium partium dispositionem, talemque ideam intueberis, qualem ego c. 9. depinxi. Alia particularia & minutiora tuæ industriæ comitto. Nunc ad partem secundam procedamus.

LIBRI